

Posudek na magisterskou diplomovou práci

POLOHA TEXTU NA OSE MLUVENOST-PSANOST PŘI SIMULTÁNNÍM TLUMOČENÍ DO JAZYKA A, RESPEKTIVE JAZYKA B

Šárka KREUZOVÁ

Tato magisterská diplomová práce si klade za cíl zjistit, zda a případně jak se mění poloha textu na ose mluvenost-psanost v procesu simultánního tlumočení. Navazuje tak na práci Miriam Shlesingerové z roku 1989, která zkoumala stejný jev ale na jiném jazykovém materiálu a za jiných experimentálních podmínek. Kromě zkoumání změn polohy textu na ose mluvenost-psanost se práce Šárky Kreuzové snaží zjistit, jestli tyto změny souvisejí se směrem tlumočení, tedy tím, zda tlumočnické tlumočí do svého jazyka A z jazyka C nebo jazyka A do jazyka B.

Jedná se o práci teoreticko-empirickou, přičemž část teoretická je dále dělena na podkapitulu zabývající se psaností a mluveností, a podkapitulu zabývající se teoretickými aspekty tlumočení do jazyka A nebo B. Podkapitola zabývající se psaností a mluveností nabízí přehled prací zkoumajících danou problematiku a autorka práce si v této podkapitole vytváří velmi dobrá východiska a rámec pro část empirickou. Druhá podkapitola se soustřeďuje hlavně na názory týkající se tlumočení do jazyka B, uvádí argumenty různých autorů pro a proti tlumočení do jazyka B a zamýšlí se nad touto otázkou i z hlediska příjemce textu tlumočeného do jazyka B.

Teoretická část je velmi dobře napsaná, pro empirickou část je relevantní, což nebývá u teoreticko-empirických diplomových prací vždy pravidlem. Je zřejmé, že se kandidátka v dané problematice dobře orientuje.

Základem části empirické je experiment, při kterém byly přetlumočeny dva výchozí české texty – jeden psaný a připravený, druhý spontánní reagující na probíhající diskusi – které byly původně předneseny na konferenci k „osmičkám“ v novodobé české historii, kterou uspořádala politická skupina GUE na půdě Evropského parlamentu. Experimentu se zúčastnilo šest tlumočnicků, přičemž britští rodilí mluvčí jsou všichni stálými tlumočníky u evropských institucí (dva pracují pro Evropskou komisi, jeden pro Evropský parlament), tři čeští profesionální tlumočníci tlumočí pro evropské instituce „na volné noze“. Všechny původní i přetlumočené nahrávky jsou na přiloženém CD a v písemné podobě i v přílohách této diplomové práce. Jedná se o práci kvalitativní, vzhledem k tomu, že malý počet účastníků neumožňuje analýzu kvantitativní. Ostatně i kvalitativní závěry nejsou snadno zobecnitelné, protože počet probandů nebude nikdy tak vysoký, abychom mohli „zprůměrovat“ veškeré další faktory, které ovlivňují individuální tlumočnické výkony. Domnívám se, že jakékoliv zobecnění bychom nemohli považovat za spolehlivé. Přesto jsem přesvědčena, že význam podobných prací je pro hlubší pochopení procesů, ke kterým dochází při simultánním tlumočení, naprosto nezpochybnitelný.

Na základě srovnání výsledků provedených analýz dochází diplomantka k závěru, že text s vysokou mírou psanosti zaznamenal na všech zkoumaných rovinách (textové, syntaktické a lexikální) posun směrem k mluvenosti. Posun od mluvenosti k psanosti byl mnohem méně výrazný. Potvrdila se také domněnka, že vzdálenost mezi dvěma póly osy mluvenost-psanost se při simultánním tlumočení zkracuje. Naopak domněnka, že by tento posun mohl být ovlivněn i směrem tlumočení se nepotvrdila.

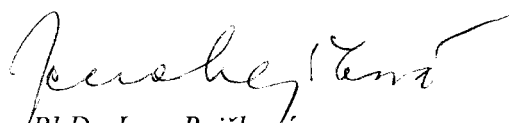
K formální stránce práce nemám žádné připomínky, v práci nejsou překlepy, anglické résumé je napsáno bezchybnou angličtinou, formulačně i terminologicky je práce velmi přesná a vlastní struktura práce je velmi dobře vyvážená.

Podle mého názoru splňuje diplomová práce Šárky Kreuzové všechny náležitosti na magisterskou práci kladené.

Diplomantka předkládanou prací dokázala, že se dobře orientuje v odborné literatuře k dané problematice. Materiál získaný během provedeného experimentu by měl být využit i pro další empirické zkoumání.

Diplomovou práci Šárky Kreuzové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm
v ý b o r n ě.

V Praze dne 12. září 2009

PhDr. Jana Rejšková
vedoucí práce